

Ιστορία και Αρχιτεκτονική του Ι.Ν. Ζωοδόχου Πηγής οδού Ακαδημίας

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Ιστορία της ανοικοδόμησης του Ναού

Τό 1842 στήν πόλη τῶν Ἀθηνῶν κατοικοῦσαν περίπου 20.000 ψυχές. Στό τέρμα τοῦ ρυμοτομικοῦ σχεδίου, στή Β.Δ. πλευρά καί πέραν τῆς οδοῦ Ἀκαδημίας κτίσθηκε ὁλόκληρος συνοικισμός μέ 60 περίπου μικρόσπιτα μέ αὐλές. Οἱ Ἀθηναῖοι τῆς ἐποχῆς ὀνομάσαν τό προάστιο Νεάπολη. Στό συνοικισμό αὐτόν εἶχαν συγκεντρωθεῖ οἰκογένειες κυρίως προσφύγων ἀλλά καί νησιωτῶν βιοπαλαιστῶν. Οἱ σημερινές ὁδοί Νικηταῤῥ, Μαυροκορδάτου, Κιάφας, Ζαλόγγου, Σουλίου, Γραβιάς, Λόντου, Κωλέττη, Τζαβέλλα, Μάνης, Μεσολογγίου εἶναι ὑπολείμματα τῶν ὁδῶν τοῦ Προαστίου τῆς Νεαπόλεως, τοῦ ὁποίου ὁ οἰκισμός ὑπῆρξε ἡ κοιτίδα τῶν περισσοτέρων ἀπό τούς ἐκλεκτούς τεχνίτες τῆς ἐποχῆς, ὅπως Τηνιακῶν

μαρμαράδων, Άνδριωτῶν λατόμων, Καρπαθιωτῶν καί Σκοπελιτῶν κτιστάδων κ.ἄ.

Τό 1843 οἱ κάτοικοι τοῦ Προαστίου γιά νά καλύψουν τίς λατρευτικές τους ἀνάγκες ἀποφάσισαν νά οἰκοδομήσουν Ναό, χωρίς ὅμως νά ἔχουν τούς ἀπαραίτητους οἰκονομικούς πόρους γιά τήν ὑλοποίηση τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ σκοποῦ μέ ἀποτέλεσμα νά διενεργοῦν ἐράνους.

Τό 1845 ὁ Γεώργιος Γεννάδιος ἐγκαταστάθηκε σέ οἰκία στήν ὁδὸ Ἀκαδημίας καί ἀνέλαβε προσωπικά τήν προσπάθεια ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ δωρίζοντας τό γήπεδο πού χρειαζόταν.

Ὑποβλήθηκαν τότε στόν Ὅθωνα διάφορα ἀρχιτεκτονικά σχέδια ἀπό τά ὁποῖα ἐγκρίθηκε αὐτό τοῦ Ἡπειρώτου ἀρχιτέκτονα Δημητρίου Ζέζου. Ὁ Ναός ἄρχιζε νά κτίζεται τό 1846. Ἡ πρώτη ἐπιτροπή πού ἀνέλαβε τήν ἀνέγερση ἀποτελοῦνταν ἀπό τούς: Γ. Γεννάδιο (πρόεδρο), Κ. Σχινᾶ, Γ. Σκοῦφο, Κ. Καρατζᾶ καί Δεκόζη Βοῦρο (ταμία).

Τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1846 ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορείας ἀνέγερσης ἐξέδωσε ἐκκληση λιθογραφημένη πού εἶχε στό πάνω μέρος τήν εἰκόνα τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἀπό τό ψηφιδωτό τῆς πρόσοψης τοῦ Ναοῦ καί στήν ὁποία μεταξύ ἄλλων ἀνέφερε: «Ἀποτείνεται πρός τά χριστιανικά τῶν ὁμογενῶν αἰσθήματα, κοινότης συγκειμένη καθ' ὁλοκληρίαν σχεδόν ἐξ ἐνδεῶν παροίκων συγκεντρωθέντων βαθμηδόν ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς γείτονος ἐπικρατείας εἰς τό βόρειον προάστιον τῶν Ἀθηνῶν καί συγκροτησάντων ἰδίαν συνοικίαν... Ἡ ἔνδεια τῆς ἐνορίας ταύτης, τά δυστυχήματα τῶν μελῶν αὐτῆς τά ὁποῖα ἐστερήθησαν ἐκ τῶν κοινῶν τοῦ ἔθνους

ἡμῶν περιστάσεων τῆς ἰδιαίτερας αὐτῶν πατρίδος, δικαιώνουσι τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ ἀπανταχοῦ φιλογενεῖς καὶ φιλόχριστοι θέλουσι σπεύσει εἰς συμπλήρωσιν τοῦ πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ Ναοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ 30 χιλιάδων δρχ. καὶ τοῦ γηπέδου, μέρους τοῦ ὑλικοῦ ἐξασφαλισθέντος ἤδη διὰ ἐνοριακῶν προσφορῶν». Ἀπροσδόκητα αἵτια ἀνάγκασαν τὴν ἐπιτροπὴ νὰ διακόψει τὸ ἔργο.

Μετά ἀπὸ 3 χρόνια μερικοὶ κάτοικοι προθυμοποιήθηκαν νὰ βοηθήσουν στὴν ἐπίσπευση τῶν ἐργασιῶν, ἀλλὰ ὁ καθένας τους ἤθελε νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἄποψή του μέ ἀποτέλεσμα νὰ λαμβάνουν χώρα διαπληκτισμοὶ μεταξύ τους καὶ νὰ ἐμποδίζεται τὸ ἔργο τοῦ ἀρχιτέκτονα.

Τίς ἔριδες μεταξύ τῶν κατοίκων ἀναφέρει ὁ Γ. Γεννάδιος στὴν ἔκθεσή του πρὸς τὴ Νομαρχία, λέγοντας μεταξύ ἄλλων: «...ἀναδεχθέντες εὐχαρίστως τὸ βάρος τῆς οἰκοδομήσεως πρῶτον καὶ κύριον μέρος χρέος ἡμῶν ἐκρίναμεν νὰ συμβιβάσωμεν τοὺς περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ναοῦ ἀντιχριστιανικώτατα φερομένους κατοίκους τοῦ προαστίου τούτου».

Τὴν 27ῃ Ἰουλίου 1850 ὁ Δήμαρχος Σ. Βενιζέλος διόρισε ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ τοὺς Γ. Γεννάδιο, Γ. Καρατζᾶ, Γ. Μαυροκορδάτο, Ἰ. Δραγούμη, Κ. Σκυλίτζη καὶ Ἀ. Κωστόπουλο ἡ ὁποία ζήτησε πέρα ἀπὸ τίς ἐκούσιες εἰσφορές τὴν κατὰ μῆνα συνδρομὴ 170 δραχμῶν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς πρὸς ἐπίσπευση τοῦ ἔργου. Ὁ Ναός ἀποπερατώθηκε τὸ Μάρτιο τοῦ 1852 μέ νέες δωρεές, μεταξύ ἄλλων καὶ τῆς Ἑλένης Τοσίτσα.

Ὁ Δήμαρχος μέ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1436/22 Μαρτίου 1852 ἔγγραφο πρὸς τὴν ἐπιτροπὴ ἀνεγέρσεως ἀναφέρει: «Ἀπαντῶντες εἰς τὴν ἀπὸ 18 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀναφορὰν ὑμῶν δι' ἧς εἰδοποιεῖτε ἡμᾶς ὅτι ἡ οἰκοδομὴ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐπερατώθη καὶ ἐκτιμῶντες τοὺς μεγάλους ἀγῶνας καὶ κόπους τοὺς ὁποίους κατεβάλατε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Ἱεροῦ τούτου ἔργου ἄνευ οὐδενός χρηματικοῦ ποσοῦ, ἐκφράζομεν πρὸς ὑμᾶς πλήρη τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ εὐαρέσκειαν ἡμῶν. Ἐπιθυμοῦντες δέ ὥστε ἡ διοίκησις τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ νὰ ἐνεργῇται καὶ τοῦ λοιποῦ καλῶς καὶ ὑπὸ προσώπων παρεχόντων ὅλα τὰ ἐχέγγυα Σᾶς διορίζομεν ἐπιτρόπους τοῦ εἰρημένου Ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῆτε τὸ βάρος τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, ὅπερ, ἂν καὶ πολύμοχθον, δέν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλετε δεχθῆ εὐχαρίστως, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν εὐσεβῆ ζῆλον τὸν ὁποῖον πρὸς τὴν ἀνέγερσιν αὐτοῦ τοῦ Ναοῦ κατεβάλατε καὶ τὸ μέγα ἐθνικὸν συμφέρον τὸ ὁποῖον εἰς τὴν διατήρησιν αὐτοῦ ἔχετε...».

Ὁ Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ Χρυσόστομος μαρτυρεῖ ὅτι ἐγκαίνια βρέθηκαν κάτω ἀπὸ τὴ μαρμάρινη πλάκα τῆς Ἀγίας Τραπέζης τοῦ νοτίου κλίτους πού τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους καὶ ὅτι κάτω ἀπὸ τὸ δάπεδο τῆς Ἀγίας Τραπέζης

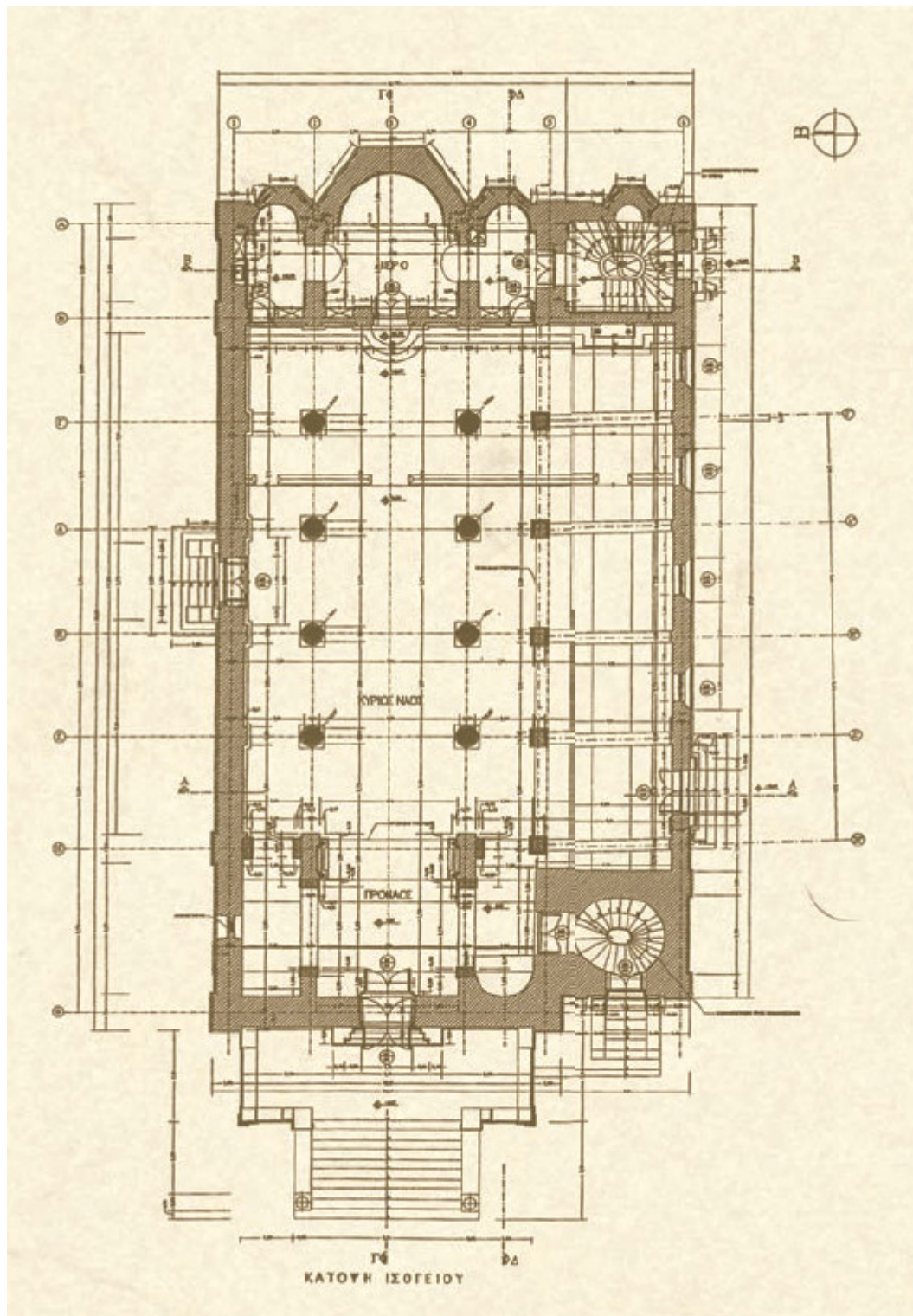
βρέθηκε μαρμάρινη πλάκα μέ τήν έπιγραφή «Τοσίτσα».

Τήν 30ή Μαΐου 1858 τό Ύπουργείο Ἐκκλησιαστικῶν καί Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τό ΙΑ΄ ἄρθρο τοῦ Σ΄ Νόμου, τό Β.Δ. τῆς 8ης/6/1856, τήν ἀπό 27/3/1857 ἔκθεση τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καί τό ὑπ' ἀριθμ. 7600/17-7-1857 Συνοδικό ἔγγραφο, ἀποφάσισε ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν Ἑνοριῶν τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀθηνῶν προσδιορίζεται σέ 76, στή δέ πόλη τῶν Ἀθηνῶν (Δῆμος Ἀθηναίων) ὑπάρχουν 20 Ἑνορίες, μεταξύ ἄλλων καί ὁ Ναός τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Ὁ Ναός τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἔχει χαρακτηρισθεῖ ἀπό τό Ύπουργεῖο Πολιτισμοῦ ὡς ἱστορικό καί καλλιτεχνικό οἰκοδόμημα μέ τό Φ.Ε.Κ. 1112/21-1972, τεῦχος Β, μέ βάση τά ἄρθρα 1 καί 5 τοῦ Νόμου 1469/1950 «περί προστασίας εἰδικῆς κατηγορίας οἰκοδομημάτων καί ἔργων τέχνης μεταγενεστέρων τοῦ 1830».

Ἡ Αρχιτεκτονική του Ναοῦ

Ἐξωτερική Διαμόρφωση

Ο Ναός της Ζωοδόχου Πηγῆς ἀρχικά ἦταν μιά τρίκλιτη Βασιλική μέ ἐπιμήκη κάτοψη σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογράμμου μέ νάρθηκα, κυρίως Ναό καί Ἱερό Βῆμα. Οἱ ἐξωτερικές διαστάσεις ἦταν περίπου 12,17×29,02 μ. καί ἀναλογία περίπου 1:2,4 μ.. Τό μέγιστο ὕψος φθάνει τά 12,40 μ. ἀπό τό ἐπίπεδο τοῦ πλατύσκαλου τῆς εἰσόδου, τό ὁποῖο βρίσκεται 1,90 μ. ψηλότερα ἀπό τή στάθμη τῆς πλατείας μπροστά ἀπό τό Ναό.

Στήν ανατολική πλευρά επί της οδοῦ Γενναδίου βρίσκονται τὰ 3 φατνώματα ἰσαρίθμων κογχῶν τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ Ναοῦ, ὅπου βρίσκονται οἱ Ἅγιες Τράπεζες, ἡ βόρεια ἀφιερωμένη στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, στὸ μέσον ἡ κεντρικὴ ἀφιερωμένη στὴ Ζωοδόχο Πηγή καὶ ἡ νότια ἀφιερωμένη στὸν Ἅγιο Χαράλαμπο. Στὸ κεντρικὸ φάτνωμα δημιουργεῖται τρίπλευρη ἐπιφάνεια μὲ κεραμοσκεπὴ καὶ διακοσμητικὰ ἀκροκέραμα καὶ γεῖσα. Στὶς 3 πλευρὲς ὑπάρχουν τρίλοβα παράθυρα καὶ φεγγίτες. Στὰ πλευρικὰ φατνώματα ὑπάρχει μονόλοβο παράθυρο. Στὴν νοτιο-ἀνατολική πλευρά ὑπάρχει καὶ τέταρτο φάτνωμα πού δημιουργήθηκε ἀπὸ τὴν προσθήκη τοῦ τετάρτου κλίτους καὶ στὸ ὁποῖο ὑπάρχει παράθυρο.

Στὴ δυτικὴ πλευρά ὑπάρχει, πρὶν τὴν κεντρικὴ εἴσοδο, μαρμάρινη σκάλα πού καταλήγει σὲ μεγάλο πλατύσκαλο διαστάσεων 10,15×3,25 μ. Στὴ εἴσοδο ὑπάρχει ὀγκῶδες θύρωμα ρωμανικῆς προέλευσης πού καταλήγει σὲ ἀετωματικὴ κορύφωση καὶ στηρίζεται σὲ 2 πεσσούς μὲ ἐπίκρανο. Πάνω ἀπὸ τὴν εἴσοδο σὲ ἡμικυκλικὸ τύμπανο ὑπάρχει ψηφιδωτὸ πού παριστᾷ τὴ Θεοτόκο, ὄρθια, μὲ ἀνοικτὰ τὰ χέρια καὶ τὸ μικρὸ Χριστὸ μπροστὰ Της καὶ στὸ κάτω μέρος ὑπάρχει λάρνακα μὲ τὸ νερό τῆς πηγῆς Της.

Ψηλότερα ὑπάρχει τριπλὸ παράθυρο μὲ ἰσοῦψεῖς τὶς ἀψίδες πού περιβάλλεται ἀπὸ 2 μονὰ παράθυρα, δεξιὰ καὶ ἀριστερά στὰ ἄκρα τῶν κλιτῶν. Παλαιότερα ὑπῆρχαν 2 παράθυρα δεξιὰ καὶ ἀριστερά τῆς εἰσόδου, τὰ ὁποῖα σήμερα ἔχουν κλειστεῖ.

Στὸ βόρειο κλῖτος ἐπὶ τῆς οδοῦ Ἀκαδημίας ὑπάρχει ἄλλη μιά εἴσοδος μὲ θύρωμα μικροτέρων διαστάσεων ἀλλὰ ἀναλόγου ὕφους μὲ αὐτὸ τῆς κεντρικῆς εἰσόδου. Στὸ ἐπάνω μέρος ὑπάρχουν 7 παράθυρα καὶ στὴν βορειο-δυτικὴ γωνία ὑπάρχει φεγγίτης.

Στὸ νότιο κλῖτος ὑπάρχει ἄλλη μιά εἴσοδος ὅμοια μὲ αὐτὴ τοῦ βορείου κλίτους, στὸ ἐπάνω μέρος τῆς ὁποίας ὑπάρχει ψηφιδωτὸ μὲ διακόσμηση κλίματος ἀμπέλου μὲ 2 περιστέρια. Στὴ νοτιο-ἀνατολικὴ γωνία ὑπάρχει εἴσοδος μὲ κλιμακοστάσιο τὸ ὁποῖο ὀδηγεῖ στὸ ὑπόγειο καὶ στὸ γυναικωνίτη. Στὸ κλῖτος ὑπάρχουν δύο σειρὲς παραθύρων, 6 βρίσκονται στὸ ἐπάνω μέρος (γυναικωνίτη) καὶ 4 στὸ κάτω μέρος στὸ ὕψος τοῦ ἰσογείου.

Ἑσωτερικὴ Διαμόρφωση

Ὁ Ναός ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν πρόναο (ἔσωνάρθηκα), τὸν κυρίως Ναὸ καὶ τὸ Ἱερό Βῆμα. Ὁ νάρθηκας χωρίζεται ἀπὸ τὸν κυρίως Ναὸ μὲ 2 πεσσούς διαστάσεων 0,65×1,40 μ., οἱ ὁποῖοι ὀρίζουν καὶ τοὺς ἄξονες τῶν τριῶν κλιτῶν τοῦ παλαιοῦ Ναοῦ. Στὸ νότιο κλῖτος τοῦ προνάου καὶ στὴ δυτικὴ πλευρά ὑπάρχει θολωτὴ κόγχη βάθους ἑνὸς μέτρου καὶ στὴ νότια πλευρά του ὑπάρχει θύρα πού ὀδηγεῖ στὸ

κλιμακοστάσιο του κωδωνοστασίου και του γυναικωνίτου.

Στόν κυρίως Ναό διακρίνουμε 8 μαρμάρινους κίονες διαμέτρου 0,55 μ. και ύψους 5,60 μ. με τετράγωνες βάσεις και κιονόκρανα με ανάγλυφη φυτόμορφη διακόσμηση. Οι κίονες αυτοί αναπτύσσονται σε 2 κιονοστοιχίες στη συνέχεια των νοητών αξόνων των πεσσών που διαχωρίζουν το νάρθηκα από τον κυρίως Ναό και διαμορφώνουν τα 3 κλίτη του αρχικού Ναού. Το τέταρτο κλίτος προστέθηκε το 1950, όταν καθαιρέθηκε ο νότιος έξωτερικός τοίχος του αρχικού Ναού και στη θέση του κατασκευάστηκε σειρά 5 υποστηλωμάτων από όπλισμένο σκυρόδεμα, τα οποία επενδύθηκαν με μάρμαρο και στο ψηλότερο σημείο τους τοποθετήθηκαν κιονόκρανα φυτικής μορφολογίας, ανάλογης με αυτά του κυρίως Ναού.

Μαρμάρινη έντοιχισμένη επιγραφή στη νοτιοδυτική πλευρά του Ναού αναγράφει:
«Η ΠΡΟΕΚΤΑΣΙΣ ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΝ ΕΤΕΙ 1950 ΕΠΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΙΕΡΕΩΣ ΑΓΓΕΛΟΥ ΝΗΣΙΩΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΠΟΤΑ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΠΑΥΛΙΔΟΥ, ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΙΧΟΛΙΑ, ΕΠΙ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ.

Τό κεντρικό κλίτος, στόν κυρίως Ναό, είναι ψηλότερο από τα άλλα με μέγιστο έσωτερικό ύψος 11 μ.. Η όροφή είναι επιμήκης θόλος με ενισχυτικές νευρώσεις μεταξύ των κιόνων, κατά τον άξονα βορρά-νότου. Στο ανατολικό άκρο καταλήγει στην κόγχη του Ιεροῦ Βήματος, ή οποία αποτελεί συνέχειά του. Οι κίονες, κατά τον άξονα ανατολής-δύσης, συνδέονται μεταξύ τους με άψιδες πάνω στις οποίες εδράζονται οι επιμήκεις πλευρές του τυμπάνου του θόλου.

Τό βόρειο και τό νότιο κλίτος του αρχικού Ναού καλύπτονται με όρθογωνικά σε κάτοψη σταυροθόλια πάνω σε ενισχυτικά εγκάρσια τόξα, τα οποία δημιουργούνται μεταξύ των μαρμάρινων κιόνων και των αντιστοιχών πεσσών έσωτερικά των έξωτερικών τοίχων. Τό μέγιστο ύψος των σταυροθολίων φθάνει τα 8,15 μ.

Τό Ιερό Βήμα αποτελείται από 3 χώρους που μεταξύ τους χωρίζονται με μεγάλους πεσσούς στόν άξονα ανατολής - δύσης και επικοινωνούν με άψιδωτά ανοίγματα. Στη νότια πλευρά πιθανότατα να υπήρχε ή δίφυλλη πόρτα στο σημείο που υπάρχει σήμερα ή πόρτα που οδηγεί στο υπόγειο και στο γυναικωνίτη.

Μαρμάρινη επιγραφή στο βόρειο κλίτος του Ιεροῦ Βήματος αναγράφει:

ΤΟ ΤΕΜΠΛΟΝ, Ανακαινίσθη έν έτει 1943 επί Εκκλησιαστ. Συμβουλίου:

† ΑΓΓΕΛΟΥ Κ. ΝΗΣΙΩΤΟΥ ΙΕΡΕΩΣ, ΣΩΤΗΡΙΟΥ Γ. ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ, ΚΩΝΣΤΑΝ. Ε. ΒΑΣΙΛΑΚΗ,
ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΚΑΠΕΛΛΑ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ε. ΔΡΑΓΑΖΙΚΗ».

Ο γυναικωνίτης, κατασκευασμένος τό 1950, μαζί με τό τέταρτο κλίτος στη νότια πλευρά του Ναού αναπτύσσεται πάνω από τό νότιο κλίτος και τον έσωνάρθηκα έχοντας σχήμα νοητού Γ. Η προσέλαση σε αυτόν γίνεται κυρίως από τό

κλιμακοστάσιο του κωδωνοστασίου και δευτερευόντως από τό κλιμακοστάσιο τής νοτιο-ανατολικής είσόδου. Για τήν κατασκευή του επάνω από τό νάρθηκα του αρχικού Ναού κατασκευάσθηκαν υποστηλώματα όπλισμένου σκυροδέματος. Τό δάπεδό του είναι διαμορφωμένο μέ πλατύσκαλα σέ άμφιθεατρική διάταξη. Η όροφή του τμήματος του γυναικωνίτου στό τέταρτο νέο νότιο κλίτος έχει μορφή τεταρτοθόλιου μέ τριγωνικά σταυροθόλια.

Στό σεισμό του 1981 ό Ναός υπέστη έκτεταμένες ζημιές τόσο στό κτίσμα, όσο και στό ζωγραφικό του διάκοσμο, οί όποίες επιδεινώθηκαν σημαντικά στό σεισμό του 1999, μέ αποτέλεσμα νά κριθεί άπαραίτητο νά πραγματοποιηθούν έργασίες άποκατάστασής του.

Τό 2001 ό ζωγράφος Τ. Μαργαριτώφ ανέλαβε νά πραγματοποιήσει σωστικά μέτρα για τήν προστασία των τοιχογραφιών κατά τή διάρκεια των αναστηλωτικών επεμβάσεων.

Γιά τήν έπισκευή του Ναού, τή μελέτη εκπόνησαν ό Παύλος Καλλιγας, αρχιτέκτων μηχανικός και ό Παναγιώτης Αστέρης, πολιτικός μηχανικός. Σύμφωνα μέ τή μελέτη αύτή, ό Ναός υπέστη πολλαπλές ρηγματώσεις, ιδιαίτερα στήν περιοχή σύνδεσης του βορείου κλίτους μέ τό δυτικό. Ο Νικόλαος και ή Τέρρη Ζήκου ανέλαβαν τίς επιχρυσώσεις στό Ίερό Βήμα, στό Τέμπλο, στόν Άμβωνα, σέ μαρμάρινες κορνίζες και ξυλόγλυπτα.

Οί βλάβες έχουν πλέον άποκατασταθεί μετά από έργασίες αναστήλωσης πού πραγματοποιήθηκαν στό Ναό τήν περίοδο 2002-2003.

Πηγή: **www.zoodohospigi.gr**